

Mecanismul platilor defalcate de TVA

Instrument de combatere a fraudei de tva si de crestere a gradului de colectare ?!

Alin Negrescu

Tax director, KPMG Romania
vnegrescu@kpmg.com

Introducerea mecanismului de plati defalcate de TVA a facut in ultimul timp subiectul multor discutii si dezbateri cu privire la impactul pe care acesta il va avea asupra buneii desfasurari a activitatii agentilor economici. Principalul motiv care a stat la baza introducerii acestui sistem il constituie dorinta autoritatilor romane de a combate fraudarea de TVA. De altfel, conform notei de fundamentare care a stat la baza Ordonantei nr. 23/2017 aprobate recent de catre Guvern, acest sistem se vrea a fi un instrument de lupta impotriva fraudelor care au loc in zona TVA, dar si un mijloc de imbunatatire a gradului de colectare a TVA la bugetul de stat.

Frauda de TVA reprezinta intr-adevar o problema reala, nu numai la nivelul Romaniei, ci in general la nivel european exista o preocupare continua a autoritatilor fiscale pentru a gasi mijloace de combatere a acestui fenomen. In acest sens, la nivelul Comisiei Europene (CE) a fost adoptat anul trecut un plan de actiune care include cateva

masuri ce ar trebui adoptate urgent de catre statele membre astfel incat sa se reduca Gap-ul de TVA. Acest indicator, des utilizat in spatiul public atunci cand se discuta despre fraudarea de TVA, reprezinta diferenta dintre suma de TVA pe care statul s-ar astepta sa o incaseze si suma de TVA efectiv colectata la bugetul statului respectiv; desigur, in spate exista o metodologie de calcul complexa care se bazeaza pe foarte multe variabile/estimari privind consumul general din economie. Conform studiilor si analizelor efectuate de catre specialistii CE, principalele surse ale GAP-ului de TVA sunt reprezentate in principal de fraudarea, economia neagra, schemele de optimizare/evitare a taxei, falimente/insolvente, lipsa unor mecanisme eficiente de colectare a taxei.

Conform datelor oficiale publicate de institutiile europene, Gap-ul de TVA la nivelul Uniunii Europene (UE) este de aproximativ EUR 160 miliarde, iar in randul statelor membre, Romania se afla pe locurile fruntase, cu un GAP de TVA de peste 37% la nivelul anului 2014. Printre masurile de lupta impotriva fenomenului subliniate de organismele europene si discutate de catre reprezentantii statelor membre se numara o mai buna cooperare intre administratiile fiscale din statele membre, cresterea gradului de digitalizare a relatiei dintre contribuabili si autoritatile fiscale.

Acest mecanism produce foarte mult deranj in economie, dand batai de cap agentilor economici care sunt nevoiti sa faca fata unor sarcini administrative suplimentare, genereaza costuri cu modificarea/implementarea sistemelor informatice necesare si, poate cel mai important dezavantaj, duce la blocarea sumelor de bani reprezentand TVA.

Asa cum spuneam, mecanismul de plati defalcate se vrea a fi un instrument de combatere a fraudei de TVA, prin care autoritatile romane spera sa obtina rezultate semnificative in aceasta zona. Pentru a intelege cum ar putea acest mecanism sa combata fraudarea de TVA este foarte important sa intelegem pe de o parte care sunt principalele surse ale fraudei in ceea ce priveste TVA si pe de alta parte ce presupune acest sistem de plati defalcate.

In acest sens, apelam din nou la datele oferite de catre institutiile de la nivelul CE, care ne spun ca principalele surse ale fraudei de TVA sunt reprezentate de schemele de tip carusel si de economia neagra. Schemele de tip carusel sunt intalnite in diverse forme, dar in principiu acestea presupun un lant de tranzactii intra-comunitare, care sunt facturate de catre participanti fara TVA, iar ulterior bunurile sunt vandute pe piata locala fara ca vanzatorul sa declare tranzactiile si sa plateasca TVA bugetului de stat. In ceea ce priveste economia neagra, aceasta se refera la tranzactiile care nu sunt fiscalizate, respectiv acestea nu sunt declarate si nici nu se colecteaza TVA la bugetul de stat. Asadar, atat in ceea ce priveste schemele de tip carusel, cat si economia neagra, vorbim despre tranzactii nedeclarete.

Mecanismul de plati defalcate nu presupune altceva decat evidentierea intr-un cont bancar distinct a TVA aferente tranzactiilor efectuate de catre persoanele impozabile si care sunt declarate (in mod transparent) autoritatilor fiscale. Asadar, acest mecanism are in vedere reglementarea modului de plata/incasare si evidentiere doar in ceea ce priveste sumele de TVA declarate si care sunt efectiv platite/incasate. Ori, din moment ce fraudarea de TVA nu opereaza in aceasta zona a tranzactiilor declarate de catre contribuabili prin deconturile de TVA, este practic imposibil de inteles cum acest mecanism va constitui un instrument de combatere a acestui fenomen.

Al doilea obiectiv urmarit de catre autoritati prin introducerea acestui mecanism il constituie cresterea gradului de colectare a taxei la bugetul de stat. Conform datelor din nota de fundamentare, gradul de conformare la plata, respectiv TVA efectiv platita la termen fata de TVA declarata in deconturile de TVA depuse de catre persoanele impozabile inregistrate in scopuri de TVA se situeaza la aproximativ 80%. Nu se spune insa nimic despre motivele care stau la baza acestei diferente, care pot fi multiple, de ex. lipsa resurselor financiare, faliment, contribuabili de rea-credinta etc.

Asadar, acest mecanism este posibil sa produca anumite efecte, dar doar in ceea ce priveste cazurile in care sumele reprezentand TVA sunt efectiv incasate, declarate autoritatilor fiscale, dar neplatite bugetului de stat. In celelalte cazuri in care neplata TVA declarata este datorata lipsei resurselor financiare, acest mecanism nu are cum sa intervina.

Deci, observam ca si in aceasta privinta, mecanismul de plati defalcate are o utilitate foarte limitata.

In concluzie, acest mecanism produce foarte mult deranj in economie, dand batai de cap agentilor economici care sunt nevoiti sa faca fata unor sarcini administrative suplimentare, produce distorsiuni in ceea ce priveste mecanismele economice consacrate de stingere a creantelor/obligatiilor comerciale, genereaza costuri cu modificarea/implementarea sistemelor informatice necesare si poate cel mai important dezavantaj pe care il aduce acest sistem il reprezinta blocarea (chiar si temporara) sumelor de bani reprezentand TVA.

In nota de fundamentare a Ordonantei se arata faptul ca TVA nu reprezinta un venit al persoanei impozabile si ar trebui sa aiba doar destinatia de a acoperi TVA datorata furnizorilor/prestatorilor si obligatia de plata catre bugetul de stat.

Aceasta afirmatie este profund eronata si contravine in mod flagrant cu principiul functionarii TVA, asa cum este acesta stabilit prin Directiva Europeana 112/2006 privind sistemul de TVA la nivelul UE. Asa cum si denumirea sugereaza, TVA este o taxa pe valoarea adaugata, iar prin intermediul mecanismului de deducere a taxei, TVA efectiv de plata catre bugetul de stat este reprezentata de diferenta intre TVA colectata si TVA dedusa. Ori, prin introducerea acestui mekansim, persoanele impozabile vor fi private de utilizarea unor sume importante de TVA.

Sa luam un singur exemplu, in care o societate, persoana impozabila inregistrata in scop de TVA realizeaza o investitie, inregistreaza o pozitie negativa de TVA (de rambursat), dupa care realizeaza o tranzactie taxabila pentru care colecteaza TVA, dar nu la nivelul soldului sumei de TVA de rambursat inregistrate. In mod normal, aceasta societate nu are nicio obligatie de plata a TVA catre bugetul de stat, intreaga suma reprezentand TVA colectata pe tranzactia respectiva constituind resurse financiare proprii la dispozitia persoanei respective. Conform regulilor mecanismului de plati defalcate, persoana respectiva va fi obligata sa incaseze suma de TVA colectata in contul special de TVA, suma care nu poate fi utilizata decat cu aprobarea ANAF. Asadar,

are loc un blocaj total nejustificat al ANAF cu privire la utilizarea sumelor respective de catre persoana impozabila. Faptul ca persoanele impozabile nu vor putea sa isi utilizeze (chiar si temporar) sumele de bani reprezentand TVA poate constitui pana la urma un dezavantaj chiar si pentru bugetul de stat, pentru ca sumele respective sunt tinute in afara circuitului economic, acestea neputand fi utilizate pentru efectuarea altor achizitii de bunuri/servicii, pentru efectuarea de investii, lucru care ar crea premisele unor taxe suplimentare pentru bugetul stat.

In final, nu ne ramane decat sa speram cu totii ca acest sistem isi va dovedi repede limitele si il vom regasi pe lista realizarii abandonate, iar autoritatile fiscale vor veni intr-adevar cu masuri serioase si eficiente de combatere a fraudei de TVA si de cresterea a gradului de conformare voluntara, masuri care si-au dovedit eficacitatea in celelalte state europene. Spre exemplu o masura precum introducerea fisierului standard de audit, cunoscut sub denumirea de SAFT, care presupune un schimb electronic rapid de date financiar-contabile si fiscale intre persoanele impozabile si autoritatile fiscale, ar fi cu siguranta un instrument mult mai eficient/eficace pentru autoritatile fiscale in preocuparea lor continua de reducere a GAP-ului de TVA.

Contact

Ramona Jurubiță

Partner, Head of Tax & Legal Services
Email: rjurubita@kpmg.com

Alin Negrescu

Director, Taxation Services
Email: vnegrescu@kpmg.com

KPMG in Romania Bucharest

Victoria Business Park
DN1, Bucuresti Ploiesti Road,
no. 69 - 71 Sector 1, Bucharest
013685, Romania

Tel: +40 372 377 800

Fax: +40 372 377 700

Email: kpmgro@kpmg.ro

Web: www.kpmg.ro

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation. The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.

© 2016 KPMG Romania S.R.L., a Romanian limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity. All rights reserved. Printed in Romania.